

V tiskarji, četrtlet in soloto
 zbiraja in velja v Mariboru
 brez pošiljanja na dom za vsako leto 5 gr. — 3
 za pol leta 4 gr. — 2
 za četrt leta 2 gr. — 1
 Po pošti:
 Za vsako leto 10 gr. — 5
 za pol leta 5 gr. — 2
 za četrt leta 2 gr. — 1
 Vredništvo in opravnostno
 je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
 Za navadno dvostopno
 vrsto se plačuje
 6 kr., če se tiska 1krat
 5 kr., če se tiska 2krat
 4 kr., če se tiska 3krat,
 večje pisarnike se plačujejo
 po prostoru.
 Za vsak tisek je plačat-
 kolek (štempelj) za 30 k.
 Okopisi se ne vračajo,
 4 pisni naj se blagovoljno
 franqujejo.

Šole.

Čudna prikazen je pač, da ljudje, ki se brez idej ali le z navidez-
 nimi idejami ustavljajo temu, kar vsled občnega duha, ki vek pretresa, mora
 priti, trdovratno tolažijo se in trdovratno pričakujejo, da mora tako biti, kakor
 je bilo in kakor so oni radi imeli. Le poslušajte ga Dežmana. V svojem
 društvu ljubljanskem, ki se tačas sesede v nič, kader ga birokratizem in po-
 licijstvo ne bosta več podpirala, je ravnokar veselil se treh „verfassungs-
 tagov“ in upal, da se bo tudi na Kranjskem „kmalo danilo.“ In kakšen je
 ta beli dan, ki naj sveti po Slovenskem? To je tisti dan, kterega je vse
 Slovensko živalo tisoč let žalostne preteklosti, tisti dan, kterega se je Dež-
 man veselil komaj pred petimi leti, ko je bil še v deželnem zboru prvi mo-
 gotec, ko je v državnem zboru imel skoro celo številice poslancev iz Slove-
 nije za svoje tovariše, ko se je še ime Slovenec smelo smešiti in on ni
 vžival imena „liberalnega Slovenca“, temuč „nemškega Kranjca.“ — Ali
 pogledimo še malo dalje nazaj. Kje je bila narodna stranka pred 48.
 letom? Nekoliko posameznih blagih mož je bilo le, ki so imeli medlo nego-
 tovo misel slovanstva, ktera jim je prihajala iz ljubezni do svoje najože do-
 movine. Narod je bil v celoti politično mrtev in malomaren, kjer se je videla
 nezadovoljnost v narodu, ni imela političnega temuč socijalni razlog. Kdor
 je bil ali je hotel biti izobražen, ta je bil nemškega duha, ta se je duševno
 ločil od naroda, ta je bil po mišljenji aristokrat. In nemškega duha je še
 denes polna ona četa, ki upa da se bode po slovenskih pokrajinah zopet
 danilo tako, kakor se je danilo v onih mrkljih in temnih časih, ne narodu,
 temuč le nekterim. Denes pa? Štiri in dvajset mož se je sešlo v Ljubljani,
 kterih je vsak na tisoče ljudi zastopal, od kterih je bil posredno voljen.

In, ali ni storila samo notranjo moč narodne ideje da je to mogoče?
 Vse zunanje sile so bile od nekajd proti narodni stranki. Vse vlade brez raz-
 ločka, više in stareje duhovenstvo, uradništvo od najvišjega svetovalca do
 ubozega birača, vse naseljeno tujstvo in vse zapečnikarsko domače filisterstvo,
 vsa ta vsegamogočna sila je bila v zvezi proti pogumnemu pa malemu
 krdelcu, ki je pri nas Slovence povzdignilo zastavo narodne svobode in sa-
 mostalnosti. Da je to krdelce v teh letih doraslo do večine prebivalstva, za-
 hvaliti se imamo marljivemu podučevanju in širjenju razumnosti: ustni agita-
 ciji, časopisom in zlasti šoli. V ljudskih šolah se učil narod brati. Kader pa
 narod brati z na, in bere s tacim veseljem kakor zdaj, potem se ne bojmo
 zanj, potem zmaga resnica, ki je v naši stvari. In iz srednjih šol, dasi niso
 še narodne, prirašča ogromna večina naši stranki. Torej poduk in šola!

„Kdor ima šolo, ima prihodnost“ pravi denes vsaka stranka. Ni bilo
 še časa, da bi se potreba občnega izobraženja, potreba zboljšanja šol tolikanj
 povdarjala in zahtevala, kakor zdani čas. In če ima kdo potrebo klicati po
 šolah in ljudsko omiki, imamo jo mi Slovenci. Le izobražen, in narodno izo-
 bražen narod bo umel popolnoma svoje politične voditelje in stal kot trden
 zid za njimi. To umejo naši nasprotniki, zato so zoper narodne šole. To mora
 pa tudi umeti deželni zbor kranjski, ki ima večino narodno, da odločno pov-
 zame letos nepotrjeno postaviti zaradi ravnopravnosti jezika in tirja namestu

polovice, kakor lani, celoto t. j. vse slovensko na gimnazijah. To stori de-
 želni zbor kranjski tem laglje, ker je lani Dežmanova stranka ustavljala se
 le utrakvizmu. Ker je letos v Celji glasoval Dežman sam za nasvet Högel-
 spergerjev, ne bode po tem tacem v ljubljanskem deželnem zboru menda
 nobene opozicije za novo šolsko postavo.

Kader bomo imeli narodne šole na Kranjskem, ne bode se moglo
 ustavljati narodnemu duhu tudi sosedstvo. In tako bode naposled celo neu-
 trudni Dežman svoje poslednje upanje, da bi še kedaj „danil“ dan nemško-
 vanja, po Ljubljani spustil v rusko črno morje, bode na stare dni zopet
 torbo optal in šel v planine preiskavat slovenske polže in kebre in repne
 vši, kar bode človeštvu in domovini gotovo bolj hasnilo nego taglatovanje
 in ustavovanje s policaji in birokrati.

Dopisi.

Iz Cerknice, 13. sept. [Izv. dop.] A. S. Človek, kteri nas le od
 daleč po časopisih pozna, bi mislil, ako čita tukajšni dopis natisen v listu
 št. 107 „Sl. Nar.“, da narodna reč pri nas na slabih nogah stoji, da hira in
 da se je bati, da se bo narodno gibanje v kratkem času popolnoma opustilo.
 Mi moramo protestirati zoper omenjeni dopis in pristavimo, da je še sedaj
 vsakemu človeku na voljo dan, raznovrstne slovenske časnike za prav nizko
 plačo, nižo od one za prejšnjega časa čitati; v tej zadevi se mora g. Jane-
 žiču priznati vsa čast, on ravna v razpsoji svojih časopisov in knjig brez
 vse dobičkarije, postavne „slovenske družbe“ imeli nismo nikake, in je še
 sedaj nimamo, in vendar ne more nobeden tožiti, da ni v stanu časopisov
 brati, naj se le potruži in knjigarnico in naj ne čaka, da mu bo še kdo ča-
 sopise brez vsake plače na dom nosil. Pri nas se nahajajo vsi časniki, kteri
 se za Slovence ptezajo, čita jih lahko vsak in to tudi brezplačno, ako se
 le zato oglasi; narodna zavest je prešinila od enega leta sem vse ljud-
 stvo, tudi taki, kteri so bili popred le mlačni, so postali iskreni domoljubi,
 nesnage slovenskega naroda, nemčurjev se pri nas ne nahaja nič, tudi tiste
 vrste narodnjakov ni pri nas nobenega, kteri se v družih krajih vedno le na
 čelo postavljajo, zraven pa le malo ali clo nič ne storijo. Pa tudi sicer na-
 vadne čitalnice ni pri nas, nasproti pa imamo pevsko društvo, ktero se je v
 poldrugem letu svojega obstanka tako izurilo, da se zamore ponosno javno
 pohvaliti, ono nas pri vsaki priliki razveseljuje, kjer je kaka svečanost, kaki
 shod ali kaka druga veselica, tako je pri vsaki taki priliki srce občinstva
 vselej pevsko društvo; mi nimamo čitalnice v obzidji zaprte, ampak mi se
 razveselujemo med narodom. Konečno pa mislimo še omeniti, da bi denašni
 čas ne bilo več treba prositi za vpeljavo slovenščine v šolo in urad, mi med
 brez izjemno slovenskim narodom nimamo prilike, se memo domačega še tujega
 jezika učiti (le bolj premožnim je to mogoče), tedaj tudi uradom slove-
 nske podajamo, ktere se nam zadnji čas vedno raji tudi v slovenščini rešu-
 jejo; mi mislimo da je ta pot, po kteri mi hodimo, najbolj za vpeljavo slo-
 venščine v pisalnice ugodna in zanesljiva; priporočam jo vsem domoljubom
 brez izjemka v posnemanje.

Listek.

Življenje po toplioah.

II.

Gleichenberg.

2.

Publikum, kterega se zbere vsake leto v Gleichenbergu, v „najle-
 gantniših toplioah na Štajarskem, kakih 1800—2000 glav, je precej aristo-
 kratičkega značaja. Ko bi tega ne spoznal že po okusno zidanih vilah
 in njih gosposkih imenih, po spačenih možkih in posebno ženskih toaletah
 in po francozkem žlobudranji, podučile bi te oslovske glave, konjski repi in
 druge take prikazni na pozlačenih in posrebrenih gumbah in kapičah oliza-
 nih lokajev, ki letajo od hotela do hotela. Grb, neumna igrača, plemenitaž,
 smešna podoba in sedanjem času! Zato, ker je moj praded pred 300, 400,
 500 leti na lovu ubil divjega mrjasca v trenutku, ko se je hotel zaleteti na
 krvoločnega mogočnega; zato, ker je moj praded brez usmiljenja v boji „člo-
 veštvu na prid in napredek“ pobil podložnikov stotine, ali ker je po milosti
 božji postavljenemu in vladajočemu kralju po noči drage volje prepuščal pro-
 stor zraven svoje lepe, a malo vredne žene, ter potem smel besede: „Ljubi
 bližnjega kakor samega sebe“, rabiti v pomenu: „Tlačil kmeta kakor črno
 živino!“ — zato zdaj jaz, „človeštva najboljši del“, nosim po konci glavo ter
 neumnemu (res je!) svetu kažem s svoje (!) zasluge v podobi bikovih rog,
 kozlove brade, zlate zvezde, belega goloba!

Za temi je posebno Merkur dobro zastopan po svojih sinovih; tudi
 Mars se nima nič pritožiti. Ostalih gostov večino vidiš že na grdogleh očéh,
 na „cesarskih“ bradah in na lačnih obrazih, da so v Minervini službi osiveli
 paragrafi iz bližnje Pensionopolis. In ker sem že začel z mythologijo — tudi
 iz morja penečih valov“ rojena Aphrodite pošlje vsako leto pošten kontingent
 svojih častiteljev v Gleichenberg — se vé, da samo tacih, ki na prsinh bolni
 ajene službe ne morejo več pridno opravljati. Kar se mene tiče, moram v

svoje duše največi ponižnosti in pohlevnosti povedati, da boginja, ktero naj-
 bolj častim, je Klio. Za njo pa sta prva — Bachus in Venus (t. j. dober
 dolenjec, pa mesene klobase).

Po narodnosti je bilo (se vé, razen navadnih Nemcev) največ Magja-
 rov, jako veliko Poljakov, nekaj „Rusov“ (g. Seidl, ti hodijo samo za tega
 delj v Gleichenberg, da skrivaj v Maribor nosijo dr. Dominkušu „ruski denar!“)
 precej Srbov in Hrvatov. Slovenijo smo ob mojem času zastopali trije ko-
 renjaki. Vendar je bil v razgovoru čuti skoro edini nemški jezik, in na mojo
 interpelacijo: zakaj? — se mi je odgovorilo: zato ker je tako „kurgemäss“.

Ko bi me kdo za slavne može vprašal, ki sem jih videl v Gleichen-
 bergu, povedal bi mu dva: dobro rejenega poštenjaka Konjička, in pa kon-
 tradiktorično suhega pesnika „aus Liebenthal“ — oba Ljubljanca. Prvi
 me je s svojim izvrstnim pivom — hvala bogu! — že velikrat pokrepčal,
 drugi s svojo slovečo epopejo „die schlacht bei Novara“ — tudi hvala bogu!
 — samo enkrat dolgočasil — pa še takrat za 40 kebrov, za ktere bi bil pri
 Konjičku dobil 4 vrčke poštenega ječmenovca, pa dva kruha! Pa to možu
 še ni cilo zadosti; hotel se je še s tem nad menoj maščevati; da me je časi
 s svojo profesorsko svinjemanijo malo podražil. Nu, tudi napredek — od
 epične poezije do klasične svinjelogije!

Za vero se zdaj sicer že malokdo briga, vendar moram kot Slovenec
 id est klerikalec, povedati, da sem opazil precej tistih nosov, po kterih —
 kakor Heine pravi — „der gottkönig Jehovah seine alten leibgardisten er-
 kennt, auch wenn sie desertirt sind.“

Kar se spola dostaja, bilo nas je generis masculini dve tretjini, zato
 se je pa ostala tretjina lahko toliko bolj interesantno naredila. In če hočem
 resničen biti, moram povedati, da je imela med seboj nekaj eksemplarov, ki
 bi bili delali ljubljanski „Zvezdi“, graškemu „Ringu“ ali dunajskemu „Stadt-
 parku“ le čast in poštenje.

In vendar vkljub tako mešani in mnogobrojni družbi Gleichenberg
 ni veselega življenja tvorilče! Kajti gleichenberške toplice so pribežališče
 jetičnih, kasljajočih, z eno nogo že v grobu stoječih ljudi!

Pri tej prilici se zahvalimo še enkrat čestitim udom „Sokola“ iz Postojne za njihov prijazen pohod, in obžalujemo, da nam ni bilo dano jih kot društvo sprejeti; nadjammo se, da nam bo prihodnost ugodnejša!

Iz Postojne (očitna zahvala.) [Izv. dop.] Udje postojnske podružnice „Sokola“ so 8 t. m. ker jim kakor Ljubljanskim ni bil namenjen izlet v Cirknico dovoljen, vendar privatno združeni se predrznili — v tako nevaren kraj iti, in če ravno so se čisto po navadnem obličju obnašali, so ipak Cirkljani, kateri so za tako robijaške razklitani, spoznali, da so udje Sokola in so se precej tako prijazno k njim pridružili in tako navdušenim veseljem ž njimi razgovarjali, da si gotovo Sokolci kaj takega niso pričakovali. — Zato izrečemo še posebno tamošnjemu gospodu županu kakor tudi gg. pevcem in vsem Cirkljanom, kateri so nas tako bratovsko razveselili, presrečno hvalo ter zakličemo gg. planinskim Sokolcem, kateri so se tudi pri tej veselici udeležili: Na zdravje! Sicer priporočamo vsakemu, kateri ima priložnost tje priti, da neizpusti, ta romantično zanimivi kraj s znamenitim jezerom, kakor tudi ta za res čudnovati most na st. Kancianu, eno dobro uro od Cirknice si ogledati, kjer mu se bodo gotovo neizbrisljiva čudstva božje vsemogočnosti povzdignila, pa se tudi prepričaj, da Cirkljani niso še kakor vsi Slovani te lepe stare navade, gostoljubnosti, zapustili. Samo slovenske odpadneže, tako zvane nemškutarje silno svarujemo, da bi šli se svojo kulturo tje kramarit, — ker se tam tako blago kakor — pajčina plačuje. Postojnski Sokolci.

Od dolnje Sotle. [Izv. dop.] (Pol resnice pol travestije.) Jaz in gospod baron Rauch sva si v sosedstvu. Jaz imam do Sotle en lučaj on pa en dober bežaj. Da bežaj! Leta 48. je bil za njega in za gr. Edödija to pravi bežaj, ko sta pred Ilirci svojo kožo skrivala. Vsa vsopi-hana sta prijurila v Brežce. Če bi se jima še denes kaj enacega pripetilo, nemškutarke Brežce s svojim novim purglojstrom „Schnajderschützom“ na čelu bi nju gotovo lepo sprijeli, saj sta si bratranca naš nemškutar in pa hrvaški magjaron. Sosed se rad zanima za sosedu, in zato se tudi jaz rad za svojega sosedu barona Raucha zanimam. Mikalo me je videti njegovo inštalacijo, vzel sem cesto pod noge, pa hajd doli proti Zagrebu. Od Sotle do Zagreba je ravno gladka cesta, če ni prahu naj lepši sprehod za en popoldan. Meni je na tej cesti vsak kamen poznan, že kot malega dečarca me je časih mati seboj vzela, kader je nesla jajca ali piščance na prodaj. Do Černomerec sva šla zmerom bosa, v Černomereh, četrta ure zunaj Zagreba, sva se pa lepo obula, in kader sva se nazaj vračala, sva se zopet v Černomereh sezula. Mati so obutalo lepo v košarico hranili, pa sva zopet bosa do doma šla. Mati so djali: obutalo je drago, koža na nogah pa sama od sebe zraste. Ali so bili pametna moja mati! Časih sva tudi zavolj kakšne druge potrebe tukaj počenila. Ko denes pridem v Černomerec, ter si hočem tukaj cislajtanski prah raz sukne stepsti, se kar zavzemem, vidé tukaj gizdav šator postavljen. Skor sem se v svoji pravici do tega kraja razžaljenega čutil, češ, kje si bom pa sedaj prah stepal in toalet delal! — Šator je bil namenjen za slavno pričakanje barona Raucha. Prispevši v Zagreb videl sem celo Ilirci na obeh straneh s stogi, na katerih so se zastave vile, zarobljeno. Na misel mi je bil prišel mlad Alkibiades, ki je v eni noči vse Hermesove štatue v Atenih prekopolnil. Omladina hrvaška! zakaj nisi Alkibiada posnemavša, v eni noči vse te stoge in slavaloke podpilila, da bi se bili za Rauchom podirali, kakor gore za „lintverom.“ Hrvaška omladino kje si? — Ogleđavši vse te svečanostne priprave bila je moja prva skrb, da dobim program cele svečanosti. Posrečilo se mi je, in dobil sem ga. Iz njega sem zvedel, da je za kr. poverenika postavljen Sensko-Modruško-Krbavski vladika Soič, presumtivni naslednik kardinala Havlika. Prijatelji so mi čudne stvari o tem možu pripovedali. Eden je djal, da iz same fateze nosi mitro po strani na glavi tako, kakor ljubljanski krakovčan klobuk, preden hoče reči: „zabavljajš?!“ Drugi je s vso resnobo trdil, da si ta sveči mož lica z vsa-

Da je kraj lep, okolica jako prijazna, „tega nihče ne bo tajil;“ da se nekte njegove vile morejo skušati z vilami v Badenu, v Vöslavu i. t. d. je tudi gotovo; toda, kaj ti pomagajo lepe vile, če pa iz njih namesto donečega petja slišiš žalostni kašelj; kaj ti pomagajo lepi parki, če pa za vsakim grmom srečaš bled obraz, če te na vsaki klopi čaka v sedem grbá sključen možiček; kaj ti pomagajo vsa lepa sprehajališča, vse lepe okolice, če ima pa človek, ki v njih živi in budi, samo polovico življenja v sebi.

Zatorej nikakor nisem mogel razumeti, zakaj zdrava aristokracija tako rada sém zahaja, tukaj vile zida in veselo živi — tukaj v melanholičnem Gleichenbergu! Ali mar že sama čuti, da ima moralčno sušico?

In te melanholične fiziognomije gleichenberske sem se ustrašil koj prvi večer, ko sem stopivši v veliko, lepo, polno, a tiho restavracijo kakor v cerkvi sv. križevega pota podobe na vseh stenah zagledal za tobakokajce gotovo strašne napise: „Il n'est permis pas de fumer ici!“ In ko sem pomislil: kjer smeš piti, smeš tudi kaditi, brezozirno zasmodil svojo kubo, kmalo so bile vseh bližnjih miz oči obrnne na-me, in nisem je še skadil polovico, ko — in mandatis — pristopi ofrakana kletarska duša, ter mi omenjeni napis prestavi v prav razumljivo nemščino. Grem torej na vrt — in spet je prilepljen na vsakem kostanji strašni napis. Grem dalje v kavarno, pa tudi tukaj visi nad vsako mizo za tobakarje pripravljen Damoklov meč. Z veliko težavo sem po dolgem vprašanji našel v skritem kotu malo mizico, pri kateri sem mirno pokadil konec svojraže in mnogo preganjane cigare — ne samo od tabora naravnih njenih nasprotnikov — žensk — ampak tudi od strani tistih, ki se sicer imenujejo „njeni prijatelji“.

Nikjer pa se gl. gostje ne morejo bolje opazovati, nego zjutraj na studenci „Constantinsquelle“, tako imenovanem, ker so, kakor vradni napis pravi, že za cesarja Konstantina Rimljanje v Gleichenberg hodili pit kisló vodo pa kozlovo mleko.

Ob 6. uri zadoni z griča nad virom vesela muzika, in kmau se napolni svetišče okoli studenca z mnogobrojno gospodo. Vsak v roci prinese kozarec; dá si natočiti kisle vode, potem pak priliti kozjega mle-

kovrstnimi lepotičnimi sredstvi maže. Pa to še vse ni nič, kar je tretji rekel! — tega pa ne povem, razen na uho. In ta mož bo postal zagrebški nadbiskup! Abčí! — Nadalje pravi program, da bo deželni zbor tri deputacije iz svojega droba vzel, od katerih bo prva šla v Lužnico (nomen est omen) ter se tam sedemkrat pred Rauchom do črne zemlje naklonila; — druga ga bo v Černomereh pričakala, ter se tam ob lepem vremenu v prahu, ob deževnem pa v blatu pred njim valjala; — tretja bo pa na vseh četirih po stopnicah banskega dvora za njim kobilila, in pri tej priložnosti cveke v jegovih podplatih brojila.

Pri vpeljavanji njegove svetlosti bodo možnarji kašljali, klepetci po vinogradih kleptali; vrabci v prosí „živio živio!“ kričali, „špiceljni“ lajali, tatermani po kuruzah bodo z glavami kimali, ter mu svoje dolge roke v dobrodošljico ponujali, banove kobile trombentaši bodo trobentali, „gulašefagi“ in „purani“ bodo pa kričali: Allah, Allah, Jallah! Mažuranič ubiše hiljadu narodnjaká, a Rauh deset hiljadá! Allah, Allah, Jallah! — Pred banom se bo nosil buzdovan! Ivane Sibirjanine, in Kraljeviču Marko! kje sta, da proti temu protestujeta. Buzdovan ni za vsakega — skor sem rekel kaj! Dozdaj je baron Rauch svoje inoše in biroše, če mu niso prav gnoj kidali, lastnoročno s palico po plečih plajsal, od sih-mal bo pa hrvaški narod, če mu ne bo pariral, z buzdovanom nabuzdovanil. Gratuliram! Celi program svečanosti obseže samo 32 toček, ktere stojé gotovo 100.000 gold. Zahl Krobot!

Inostranega sveta je bilo precej mnogo v Zagrebu. Tudi Slovencev je na pol znižana vožnina na železnični progi od Zidanega mosta in nazaj precej v Zagreb privabila. Med tujimi gosti so se posebno odlikovali brojem in zunajno prikaznijo Magjari. Kamor-koli sem se obrnil, povsod sem čul magjariščino tolči, kamor god sem šel, povsod sem srečaval brkolične, mrko-očne Magjare. Magjar je pravi Simson. Kakor je Simson vso svojo moč v laseh imel, tako ima Magjar ves svoj ponos le v svojih brkah. Odreži Magjarom brke, in oq ti bo krotek, kakor jagnje. Da! Magjarska narodnost stoji in pade le magjarskimi brkami. Kamo bi le Magjar roki djal, če ne bi imel brke vihat! Na leto in dan zgubi Magjarska gotovo 100.000 delalnih dni, ki jih Magjari samo na vihanje brk potrošijo. — Naj bolj me je zanimala narodna veselica na Zrinjem trgu, ki je za ta dan, ali parlamentarno govoreč ad hoc, reokupiral zopet svoje staro ime „filhloc.“ Tu je bila naj večja gonja in gnječa. V sredi trga je bila gilotina postavljena, in pod gilotino je ležala žrtva v podobi vbitega vola, ki v programu figurira kot „svečani“ vol. Meni je bilo po pravici rečeno reveža rogina žal. Siro-mak, sem si mislil, in ti si moral svojo krv preliti in svojo kožo sleči ad majorem magjaroniae gloriam. Na žrd so ga nateknili, ki mu je šla skoz guzo in gobec, zakurili so okoli njega in tako svoj „susovetarilium“ svetkovali. Še preden je bil pečen, je okrog njega nevztrpljivo hrulil „lion du quartier potouquien!“

Eni pravijo, da je še le zdaj Rauch ban, drugi da je Rauch paša, tretji da je Rauch kralj! Kako bi se lepo glasilo: „die Rauchiden.“ Zdaj je samo še baron, in sicer vsak atom v njem je en baron, pa kdo vé, če ne bo denes ali jutri še kaj avanziral. — Škoda, ka ni baron Werther v Zagreb k inštalaciji prišel, on bi bil mogel mutatis mutandis svoje izvestje o kraljevem kronanji v Pešti še enkrat v Berlin poslati. Jaz konca vseh svečanostih nisem čakal. Povabili na pojedino in na ples me niso, in zato sem se zopet via Černomerec v srečno Cislajtanoj odmeknil. Hvalim pa boga, da mi ni pri zagrebških neslanih komedijah, kvarečih javni vkus in bijočih devetnajstemu stoletju v obraz, kak zob iz čeljust izpadel. Razen male glavoboli sem se srečno odnesel.

Hrvatska, kdaj boš enkrat stresla pepel iz svoje glave! — d.

Iz Trsta 14. septem. [Izv. dop.] Volitev v mestno svetovalstvo in deželno zastopstvo v petih volitvenih okrajih (1. 2. 3. 5. 6.) po okolici se je

ka. Nekteri pijo čisto vodo, drugi samo mleko. In s to pijačo v rokah, zaupno in skrbno pokušaje čudodelno vodo in še čudodejše kozje mleko, razide se družba po parku. Razume se samo po sebi, da so tudi tukaj po vseh debelih drevasih nabiti taki napisi, ki morajo geniti tvoje tobakarsko srce, da nehoté miluje gleichenberskega trafikanta. Ali so tudi Rimljanje, ko so se še sprehajali v svojih togah in s svojimi venčanini in maziljenimi glavami po gleichenberskem parku, tabakarje tako neusmiljeno v v kozji rog gonili, tega nikjer nisem mogel izvedeti.

Jako pa bi se motil, ki bi kdo mislil, da je takoj med jutranjo promenado najti kaj živahnega veselega življenja. Izvedenci pripoznavajo, da je topliška kapela jako bodra, toda naj igra arije iz „Fausta“ ali „Lepe Helene“, iz „Viljema Tella“ ali iz „Afrikanke“, naj svira „Ziererjeve polke“ ali „Straussove valcarje“, naj vrže „Radecky-Marsch“ ali „Naprej zastava slave“ — v parku se nihče ne briga za to! Počasi sem ter tje lazeč se eden zavija v plaid, drugi si zapenja zimsko suknjo, tretji toži tovarišu svojih jeter nadlogo, četrti svojih pluč bolezen, peti misli: repetatur dosis! — in z junaško resignacijo prazni kozarec za kozarcem — kozje vode in kislega mleka! Zdaj pa obsujejo doktorja, kateremu se že na veselem obrazu in pošteno napetem trebuščku pozna, da so mu gleichenberske toplice jako po godu. Prve mu prepové piti vodo, pa mu naroči zdraviti se z mlekom, drugemu narobe, tretjemu zapové mešati.

Pri 8 uri se prikažejo veselejši obrazi, kajti počasi prihajajo zdravi vodo in mleko pivci na studenec. Le pogledi óno cvečo gospó, kako se je prizibala ter natočila kozarec. Toda še na misli jej ne pride, da bi pila. Pazljivo gleda po vrtu in kako se jej zasvetijo oči, kako se jej spremeni obraz, ko med gospódo zapazi lepega husarja, ki se jej tudi precej približa, prikloni ter ž njo zgubi po parku. Človek bi ne veroval, ko bi za gotovo ne vedel, da óni-le zaviti in zapeti gospod, pri katerem sta se ravno zdaj-le pomudila nekaj sekund, je njeni mož. Pozná se mu, da ne bo več dolgo trave tlačil. — Ali bi mislil kdo, da je ta-le „prežlahna rožica“, s katero se tako sladko razgovarjajo trije po naj novejši modi oblečeni gospodje, sestra

v nedeljo od 9. ure zjutraj do 2 popoldne zvrševala in tudi zvršila, ker denes so nam že imena zvoljenih na stene prilepili. — Pravična jeza zgrabi lahko vsakega pravomislečega okoličana in Slovenca sploh, ki spada pod Trst, bodisi že stalno ali le začasno, ker večina zvoljenih je sad društva „progresso“, smrtnega sovražnika vsemu temu, kar po slovenščini in Avstriji diši. To blago, lahonsko društvo, obstoječe iz samih kozlobradcev se svojim ponosnim imenom „napredek“ (!!! — ?) je tako dolgo agitiralo dokler ni manj trdnjše ljudstvo preverilo, zgibnilo in na svojo stranko spravilo tako, da je njegove privržence volilo, za domovino, narod in okolično dobro navdušene, vnete in goreče može pa izpustilo. „Progresso“ je namreč pretekli teden pred volitvijo progressoval in volil svoje subalterne, ki po okolici strošeni živé in so prav za prav, da po vseh ustih povem: njegovi sinovi. — Imena tih možiceljnov so se na vse vogle, koder okoličani v mesto zahajajo, prilepila. Lep rudoč papir, ki vsakega tudi nehote v oči zbode, je nosil z debelimi črkami tiskana imena možev, ki so se okoličanom za mestne svetovalce od odbora Progresso-vega priporočali, bili so sledeči: 1. Enekel doktor, c. k. notar, 2. Lorenzutti Ant., arhitekt, 3. Mestron dr. Miroslav in 4. Strukel Jakob.

Ko je dotična komisija v ponedeljek volilne liste odprla — (glej čudno zares, nikdar in nikoli bi si ne bil nihče mislil, da se bodo dali vrli okoličani prevariti in oslepiti od sleparskih agitatorjev —) pokazala se je zmaga progresso-va, kajti izvoljeni so sledeči gospodje: za I. okraj g. Lorenzutti Ant. Od 89 glasov je nanj 42 padlo; za II. gospod France Cegnar 63 glasov proti 94, za III. Mestron dr. Miroslav 16 gl. proti 40; za IV. Strukel Jakob 29 proti 45 in za V. Starec Janez Marija 25 proti 47.

Vidi se tedaj kako ti ljudje očitno slovensko ljudstvo zasramujejo. Pri vsem tem se jim ni popolnoma volja zgodila, ker ravno tisti, ki jih naj bolj v oči zbada — gospod Cegnar je ostal. Bog ve s koliko psovavkami (glavo stavim) ga bode že denes lahonski organ „Cittadino“ napadoval in koliko „fraco — v di legnate“ mu že spet skoraj 24 ur na skrivšem italijanski „bravi“ obečujejo, česar se mu je tudi celó bati, ker poznam še celo enega učitelja z imenom Eugen Medanich, kojega bi to često nič brigati ne imelo, ali sedi v okoličnem zastopstvu Cegnar ali Cagnar, vendar se je pred 4 dnevi, ko se je o volitvah in Cegnarju govorilo, kaj mehko in olikano (prav za italijanskega učitelja pristojno) izrazil: „Darghi un buon fraco di legnate a quel fiol d un can, dopo la finerà“. (Naj se tega pasjega sina dobro pretepe, potem bo že nehal). Tako se v Trstu tudi ne redko s Slovenci ravna.

Iz Dunaja 12. sept. [Izv. dop.] Vaj! kličejo denarni judje na borski. Napoleon bo unrl, vse zastonj, unrl bo. In potlej prekorači pruska pikelhavba Majn. Rus vtakne gorečo gobo v turško slamo, Slovanje na Balkanu bodo vstali, Grki se bodo vzdignili, Romanje bodo kraljestvo osnovali, Rus bo Avstriji Galicijo vzel, Danci bodo segali po severnem Šlezviku, Italijan pamaršira v Rim — povsod kri in vojska itd.

Ali se bode res vse tako godilo, to meni ni preiskovati. Žalostno dovolj, če je denašnji dan en sam človek, ta Napoleon III., res tako strašanska oseba, da more z njim umreti tudi evropski mir. Ali faktum je, da se tega denarni može bojé ter da zaradi tega denarna kupčija slabo gre. Faktum je, da se Napoleonovemu življenju in njegovi smrti, rado ali nerado, pripisuje svetovna veljava, in dokaz temu je pač to, da telegraf vedno dela in vedno poroča o Napoleonu, vedno tolaži, pa ne vtolaži. Razen českih volitev premljevajo zdaj tukajšnji časniki poljsko zmešnjavo. Res tudi nam se mora čudno zdeti, kako se na teh Poljakih krvavo maščuje njih bratomorno poželenje. Da bi Rusinom vzeli večino pri volitvah, naredili so volilno postavo sami za se. Naenkrat pa zdaj sprevidijo, da niso Rusinom, temuč sami sebi v meso zarezali. Ta stvar je res podučna za vse postavadajne zборе, da prej preračunijo in preudarijo na vse kraje, predno sklenejo. Kakor je stvar zdaj, imajo uradniki poljske meščane v pesti, uradnike pa nemška vlada. Zares neusmiljeno pak je od vladnih novin, ako zdaj uboge poljske narod-

njake zasmehujejo, namesto da bi jih hvalili, ko so jim skoro do zmage in iz zadrege v Galiciji pomagali.

Politični razgled.

Cesar je romanskega kneza na potovanji prijazno sprejel ter mu podelil red Leopoldov. Knez je bil dalje časa pri Beustu.

Beust je odpotoval na Švicarsko; menda prinese s seboj nazaj tamošno federativno ustavo!

Dr. Klun se svojega mandata še zmiraj ni odpovedal.

V tretji seji štajerskega dež. z bora je stavil dr. Schloffer predlog, naj bi se vpeljale neposredne volitve v državni zbor. Na dnevnem redu je bil vladni predlog zaradi srenjskega reda Graškega mesta. Volil se je odbor 13 udov, kateremu se ta predlog in vse srenjske in okrajne zadeve izročijo, tudi občinska postava mest Gradea in Maribora se temu odboru prepusti. Vladni predlog, naj se 4 udje volijo v deželno komisijo, ki ima za izpeljevanje zemljišne postave skrbeti, se izroči odboru petih udov. Za vse finančne zadeve se izvoli odbor 15 udov, ki ima tudi račun dež. odbora pregledati. Dalje se voli odbor 11. udov za vse cestne zadeve. Potem pridejo na vrsto trije predlogi dež. odbora. G Plankensteiner naznani interpelacijo na vlado zaradi vodne postave. Prihodna seja je v četrtek.

Česki časopisi zdaj dajo svete, kako naj se narod organizuje, da bode zmaga pri volitvah 22. in 24. t. m. slavna. Dokler sega česki jezik, naj bode dežela velik in mogočen volilen tabor. . . Do 24. ne sme nobena druga politična misel vladati kot volitve in samo volitve“ Vsi časopisi povdarjajo neizmerno važnost teh volitev, ne samo za osodo českega naroda temuč tudi za osodo Avstrije. — Vsi česki kandidati se bodo pred volitvami volilcem posebno pokazali. Prvotne volitve se dobro vrše, dasiravno vlada vse strune napenja, da bi vsaj kje zmogla. Dva česka škofa se mislita, če vladni listi prav poročajo, deklarantom izneveriti.

V Lvovu je bil vsled odpovedi, da se narodna stranka volitev ne vdeleži, po demokratičnem društvu sklican tabor, ki je proglasil, da volilna postava od l. 1867 mestom krivico dela; tabor želi, da se vpelje splošna volilna pravica, za zdaj pa naj velja postava iz l. 1861; poslanci iz mest, posebno iz glavnega mesta naj se pomnože; izreka se h koncu pričakovanje da neodvisni volilci zdaj na podlogi 1867 letne postave ne bodo volili.

Klostersko vprašanje je prek avstrijske meje prešlo tudi v Berlin. Na ljudskem shodu, ki je o tem vprašanju posvetoval se, udeležilo se tudi mnogo katoliških društev. Za tega delj je baje prišlo do velicih hrupov, vsled kterih se ni moglo nič skleniti in je celo prišlo do tepežev.

Iz pruskih virov se poroča, da se Avstrija in Prusija približavati ter da je namenjen celo shod obeh vladarjev. Za zdaj pa je pruski kralj še vadno v Kraljevcu, kjer general Manteufel, s vojsko manevrira. Baje da se tu v vojaških krogih mnogo z jezikom in s sabljo rožlja, kar pa zaradi ljubega miru zazdaj pruski časniki še zamolčevajo.

Italijanski poslanec Lobia, kteri je bil v parlamentu obdolžil nekatere poslance goljufige, je zdaj tožen, da je sodnijo mistificiral, kakor tudi da je pomagal ukrasti tista pisma, s kterimi je mislil, da bode svojo trditev dokazal.

Iz Pariza se brzogavi, da je Napoleonu zmiraj bolje; sprejel je 14. sept. Prima.

Egiptovski namestni kralj, kterega so pričakovali v Carigrad k sultanu, noče potovati tje; najbrž se mu pogodbe velikega vezirja ne dopadajo prav jako. Turški vladni list se zopet nad njim hujuje.

ónega bledega mladeniča, ki se kakor megla vleče za njimi in za katerega se nihče ne zmeni. Tako tudi veselih ljudi, ki jih tukaj vidiš, ne moreš popolnoma biti vesel. Še celo politični doktorjev obraz se je zdaj nekaj spremenil. Prej je tako pazljivo poslušal vse tožbe, vsa vprašanja, tako vestno je naročal gostom, koliko kozarcev vode in koliko mleka morajo popiti, zdaj pa je postal bolj vesel in površen in posebno ako se mu približa kaka navihana gospa, je rad dovtipen in galanten, tako da mu že z daleč za obraza lahko bereš Göttelejeve besede:

„Es ist der weiber vielfach weh und ach
Sehr oft aus einem punkte zu curiren.“

Morda mi bo kdo očital, da življenje v Gleichbergu ni tako zaspano in dolgočasno, kakor ga jaz tukaj popisujem. Zato naj povem za svoje besede še en dokaz — pravi argumentum ad hominem.

18. avgusta zvečer je bil napovedan velik bal. Jaz malo hodim po plesih, pa ne za tega delj, ker za svojim imenom lahko pristavim od vseučiliščinega kvestorja, dekana in rektorja potrjeni in pripečateni oficialni značaj „filozof“ (prištevam se najhujšim slovenskim Epikurejcem), tudi za tega delj ne, ker bi ples kot kako posebno hudičevno zanjko in limanico perhoresciral, na katero hudi duh lovi naše uboge duše, kakor jaz nekda v Trebnjem senice in srakoperje — ampak iz prav naravnega vzroka, ker se po tleh z voskom poglajenih jako nerodno in štokljasto obračam, tako da sem se še vselej, kader sem šel na bal, za svojo predržnost s kako trsko, kakim hodom ali pa s tem pokoril, da sem se moral z gospodičnami razgovarjati, ki že niso bile več „v srpani“, ampak ki so tudi „kozoprsk“ že srečno prebile. V Gleichbergu sem si pa mislil: poskusi spet enkrat svojo srečo! In ni mi žal, da sem šel na ples. Kajti lahko rečem, da kaj takega se ne vidi od Sperla notri do ljubljanske čitalnice, od Zofijnih dvoran notri do krakovske Vrtice — slavnega spomina. V salon stopivši zagledam na eni strani same dame v primerni toileti, na drugi pak gospode večidel tako oblečene, da sem mislil: ti jo bodo pa kar „stante pede“ v Sibirijo odrinili, ali bodo pa Grintovec

šturmali — vse je bilo v plaide zavito in v zimske in površnje suknje zapeto. Ti se bodo pa sukali, ti, sem si djal. In res!

Orchester zagode prvo polko. Nihče se ne gane. — Začuden obrazi in pa debele oči. — Orchester jenja igrati. — Splošen glasen smeh. — Spet začne, in zdaj Straussov znani valcar „Mein Lebenslauf ist lieb und lust.“ — Posluš, pozor. — Ta je imel boljši vspeh, kajti omajal je tri ali štiri pare. Po srečno dovršenem plesu — kašelj. Pri quadrilli je nastopilo kakih 10 parov. Bo že, sem si mislil. Orchester začne — bog in sreča junaška! — mi tudi. Pa konaj smo se petkrat obrnili, bilo je vse v neredu. In ko prej nobenega aranžerja ni bilo, se jih je zdaj pet, šest — deset na enkrat oglasilo, in ker se je vsak samo po svoji komandi ravnal, šloje vse navskriž. In ko smo tako v babilonski zmešnjavi po dvorani slepe miši lovili, takrat sem se spomnil tebe, preljubi Ferdinand, katerega ženij in izvedenost v različnih plesovnih zadevah ne slovi samo po celem Gorenjskem, kolikor ga je med Kranjem in Javornikom, ampak tudi po tistem znamenitem delu velikanskega Dunaja, ki se „Barichgasse“ imenuje. Nisem te v tem zadrege polnem trenutku želel pri grofovskih paglavcih „an der schönen blauen Donau“, a želel sem te v gleichenberškem salonu, da bi nam šessvojo v tacih važnih trenutkih komande jako vajeno besedo spet iz velike sile in zmešnjave pomagal k lepemu redu, in da bi se vsaj meni ne bilo treba tako nanagloma ločiti od preljubeznjive mlade plesalke, za katero sem že 14 dni lazil, pod katere oknom sem vsaki dan najmanj 20krat promeniral in s katero bi se nocoj med plesom tako lahko seznanil! In prepričan sem, da bi se tudi ti ne branil svoje pedagogijske službe zamenjati za en večer z balom, če tudi gleichenberškimi; ti, ki si pretečeno zimo tolikrat „na sapo“ aranžiral ples med barichgaškimi Dunajčankami, ali ki si v grozno mojo nejevoljo in jezo tolikrat tudi sam s polomljenim stolom v roki zasukal po najini sobi, ko se je na ulicah oglašil kak potr „leierkasten“. Pa ni te bilo, tebe, ki si mi že iz vse drugačnih zadreg pomagal, da bi mi bil tudi tukaj pot pogladil. In tako sem na veliko svojo žalost in bolečino tudi na tem plesu imel smolo! Odškodoval me je nekoliko smeh, ker se je isti nered ponavljal pri obeh poznejših quadrillah, in ker je

Razne stvari.

* (Iz Kranja) se nam piše, da 19. t. m. napravijo dijaki v tukajšnji čitalnici besedo, ktere program je: 1) Wojenska. česki zbor. 2) Il Pirata, morceau pour Violon par L. Jansa. 3) Mihovala ženitov. šaliv zbor. 4) Concert pour Violon avec accompagnement di piano-forte par Ch. Beriot. 5) Potopnica, zbor. 6) Glediščna igra: „oproščeni jetnik.“ Začetek je o poli osmih.

* (Krajski dež. odbor) se je v dveh zadnjih sejah o večih predlogih na dež. zbor posvetoval. Dež. odbor vtegne čez 40 predlogov predstavljati. Razen računskih sporočil in navadnih proračunov za deželo in druge od dež. odbora oskrbovane fonde za leto 1870 in dotičnih sklenenih računov za leto 1868, je še omeniti poročilo o osnovanji logarij po Kranjskem, o vpejljavi nauka v modeliranji na ljubljanski viši realki, o sistemiziranji službe za družega realkega strežaja, osnova nove organizacije deželnega muzeja, poročilo gledé subvencije slovenski dramatik, o odpravi ljubljanske najdenšnice, osnova deželne postave o zaporu in odpravi občno škodljivih osebnosti, osnova postave, po kateri se bodo prihodnje deželne postave v slovenskem in nemškem jeziku izdajale in razglaševale itd.

* (Klerikalno-narodno?) Naši nasprotniki vedno kriče, da sta pojma teh dveh besedi tako zraščena, da jih ni mogoče razcepiti. Na to smo jim že dostikrat kazali, kako ljubi, in kako „ehrwürdig“ so jim tisti klerikalci, kateri delajo za nemčenje in nas narodnjake s tistim fanatizmom sovražijo kakor največi nemškutarski „radikalci“. Tako se nam piše, da je hruma na ptujski Črni gori kriv tudi kaplan F. iz ene bližnjih far, neveden človek, po strašnem sovražnik slovenskega prizadevanja. Ta je, — kakor se nam piše — nevednim fantom obetel dve vedri vina, ako veselico motijo. Nemški časopisi ga bodo med svojo inteligencijo vsteli, in iz srca ga jim privoščimo. Imamo še precej tacih.

* (V Pragi) je bila 13. t. m. tretja porotna obravnava proti „Narodni Listy.“ Na vse vprašanja so porotniki odgovorili: Ne — in zatoženeec je bil tožbe odvezan.

* (Nov časnik v Pragi.) Od 12. t. m. izhaja v Pragi nov političen časnik z naslovom „Slovan.“

* (Prepovedani tabori na Českem.) Tabor, ki je bil namenjen na 12. sept. ob podrtini „Skala“ blizo Přestic, je prepovedan. Vprašanja, na dnevni red postavljena, so bila: Ali je mogoče dosedajne davke še povišati, ali bi ne bilo narobe bolje, jih znižati? Zakaj padejo naši kmetje tako pogosto oderuhom v roke? Vlada se je nemirnih govorov bala in taborovanja ni dovolila. — Dalje so prepovedani tabori pri Letovicah, na travnikih pri Turnavi in na bregu pri Vizkru, Friedsteinu in Radostni, tedaj 6 taborov ki so bili vsi na 12. sept. napovedani.

* (Primorčev vredništvo) naznanja, da je nehal Primorec izhajati le za toliko časa, da dobi kavecijo, ktero so prijatelji obljubili, potem bode, kakor večina čitateljev želi, vsaki teden izhajal Primorec, kateri ni v nobeni zvezi z „Jadransko Zarjo.“

* (Srbska omladina) je imela v nedeljo 5. sept. svojo skupščino v Veliki Kikindi. Poslala je tudi srbska omladina k Husovi slavnosti telegram. Omladina se je razdelila na odbore in odseke: literaren, umetljen, narodo-gospodarski in pedagoški odbor. Razen tega še glavni odbor za vse leto.

P (Pri oo. Mehtaristih) na Dunaji se tiskajo pesmi g. J. Stritarja. Gotovo bo vsak Slovenec, kteremu je na slovenske beletristike razcvitu kaj ležeče, težko pričakoval poezij znanega kritikarja in spoštovanega pisatelja ter veselega srca jih pozdravil: dobro došle!

* (Na Dunaji) se je ustanovilo novo „družtvo liberalnih Avstrijancev,“ kterega program tukaj majhen posnetek prinašamo. Glasi se: To družtvo si je naložilo, z vsemi postavno dovoljenimi pomočki na to delovati, da bode mir in sloga med avstrijskimi narodi, in tako prava svoboda v političnem in verskem oziru za vse ustanovljena, da se ljubezen za besedo Avstrija pri vseh narodih, ktere obsega, spet zbudi, spoštovanje in zaupanje od zunaj spet pridobi.

za vsaki okrogli ples primanjkovalo plesalcev in plesalk, tako da je bil ob 10 uri na splošno veselje in zabavo končan sijajni bal, kakoršen je gotovo na vsem okroglem svetu samo v Gleichenbergu mogoč.

Drugi dan pak sem čul goste tožiti, kako so težko vstajali, ker so šli tako pozno spet. Vedeti je namreč treba, da navadno je v Gleichenbergu ob 9 uri že vse tiho kakor v grobu.

Ali je pri takih razmerah, v tako melanholičnem kraju zameriti mlademu študentu lahkoživcu, da je rad iskal veselja ali vsaj razmišljenosti — pri lepih dekletih in pa pri političnih časopisih?

Ako pa vendar slovenskemu svetu ne bom pravil o tvojih lepih črnih očeh, ponosna Srbkinja, in ako bom tudi molčal o tvoji lepoti, tvoji ljubeznjivosti, presrečno judovsko dekle, tega ne bom storil zato, ker tako privatne srčne zadeve ne gredo pred občinstvo tudi za tega delj ne, ker si ti, ljubeznjivo dete, „rodu Abrahamov'ga hči“, ampak samo iz važnega vzroka, ker bi nerad prišel v zamero in ob dobro ime pri Slovenkah, pri katerih bom naposled vendar še naj bolj gotovo iskal svoje ljubice.

Od lepih deklet do političnih časopisov, huj, kaka proza! Zatorej naj ob kratkem le toliko omenim, da čitalnica v Gleichenbergu je vse poštene hvale vredna. V njej nahajaš čez 40 največjih francozkih, nemških in slovenskih časopisov v najlepšem redu, tako da s tem marsikako dolgočasno uro prikrajšaš, marsikak pust dan v veselega spremeniš. Ker bi pa od političnih časopisov kmalo zabredel v politiko, zato naj končam, kajti ta „pod črto“ nima prostora.

Na Slátini 2. septembra 1868.

Paulus.

* (Celovski škof) se letos vdeležuje koroškega deželnega zbora.

* (Nemški glas o Rusiji.) Ker se tudi še pri nas dobodo ljudje, kterih je pred Rusijo strah, in tako mrze še drugo slovanstvo in svoj rod, pa sami ne vedo zakaj, ni preveč, če navajamo nekatere stavke iz članka „reformbestrebungen in Russland“ ki ga prinaša 255 list letošnje „Augs. Allg. Ztg.“ torej novine, ki se ne odlikujejo posebno v ljubezni do slovanstva in so veliko razširjene po vsem svetu: „Kljubu absolutnemu načelu je ruska politika vselej znala misel in logiko rabiti za svoje namere, zato jih je vselej dosegla; druge absolutne države tega niso umele, zato se je absotizem izgubil in maščeval... Ljudje, ki nimajo nobenega pojma o ruskih razmerah, ki niso še nikdar nobene ruskega časopisa brali, pa vendar hote čez Ruse sodbo delati, si domišljajo: vsa oblast v Rusiji izvira iz — „knute“. Kdor to zanikuje, se pisano gleda, imenuje „reakcionér“ ali „skriven ruski agent“. In vendar v današnji Rusiji „knuta“ ravno tako malo vlada, kakor v Avstriji palica, ki je bila ravno tako v cvetji, Ruski vojak ne sme tepen biti, kakor pruski ali avstrijski ne. Da, postava o vojaških sodbah, kakor je v Rusiji pred nekaj leti izšla, je liberalnejši in bolj človečanska nego v zapadnih vojskah. — „Kar se tiskovne svobode tiče, sodi pisatelj tega članka, da ruski žurnalisti neizmerno bolje stoje in svobodnejše o notranjih zadevah pišejo nego marsikje, kjer je s frazami nališpana „tiskovna svoboda“. Ruska preventivna cenzura je boljša in liberalnejša od francoske tiskovne postave. „Tako se meni čas, ž njim ljudje in države.“ — Ravno zdaj se v Rusiji napravljajo porotne sodbe, kterih imamo mi samo en kos, in odpeljavanje v Sibirijo se odpravlja ravno zdaj. „Neumno je torej Rusiji vsako civilizatorično prizadevanje odrekati, kakor delajo nekteri (Poljaki in Nemci).

P (Nov davek) so iznašli severni Amerikanci, kateremu gotovo nihče ne bo ugovarjal, da po nepotrebnem suši „podložnikov“ mošnje. Plačeval se bo namreč davek od koglišč. Bi bilo tudi pri nas posnemanja vredno, da bi se za to kak drug kvav krajcar preobloženemu kmetu odpustil. —

* (Na čast pruskemu kralju) se je pri priliki veselice, obhajani zarad prihoda Nj. veličastva v Kraljevec (Königsberg), podrl tamošnji most. Mnogo ljudi je padlo v vodo; dozđaj so izvlekli že 38 mrtvih iz vode.

* (Kaj je žensko pravno življenje?) To vprašanje je rešila graška nadsodnja in potrdila viša sodnja na Dunaji, kakor je iz naslednjega razvidno. Nek mož pri Ormuži je leta 1850 neki deklici v testamentu zapisal dohodke hiše in vrta, ktere naj dekle le tako dolgo živi, dokler se pravno in čedno obnaša. Dobila pa je ta deklica počasi dva nezakonska otroka. Otroci umrlega moža so torej tožbo zoper njo vložili, ker se jim je zdelo, da ne živi več pravno in čedno, ako ima nezakonske otroke, torej ne sme tudi več živati, kar jej je s to pogodbo zapisano. Ormužka sodnja je obsodila deklico in pritrčila tožiteljem. Dekle je ugovarjala, da po posvetnih mislih ona ni neredno živela ter je pritožbo vložila v Gradec. Graška sodnja je izrekla svojo sodbo za deklico, rekši, da iz ene nenravne posamnosti še ne izhaja, da bi ženska bila sploh neuravna.

* (Milan Subarič), znani ljudski govornik v Gradcu in na Dunaji, ki je bil zarad motenja vere na sedem mesecev ječe obsojen, je iz ječe ušel. —

* (Zarad porotnikov v Pragi), kateri českih vrednikov po svoji vesti ne morejo obsoditi in v ječe poslati, ako svoje prepričanje javno izgovarjajo, dirjajo zdaj dunajski listi. Zđaj celo „N. fr. Pr.“ pove, da vlada namerava za česke novine porotno sodbo v nemških Ljutomicah napraviti. „Politik“ temu v oči pravi: „Tudi v „nelibaralni dobi“ so se iskale policijske duše ene narodnosti, ki so drugo narodnost trle. Nova era ima toliko podobnosti s staro. Neumni so narodi, da se dajó rabiti kot cepec, s kterim se tepe drugi.“

* (Selo Tomsin) pri sv. Martinu na slovaškem Ogorskem je do dveh hiš celó zgorelo.

* (Iz Zagreba) se piše, da je prišel tje poveljnik general Mensdorf, in da se začnejo 13. t. m. vojaške vaje v večih oddelkih v tamošnji okolici.

* (Mráz) v prvih dneh t. m. je vrtom, pa poljem je malo škodoval, cima krompirjeva je zmaznola, pa v zemljo mráz ni segol in ravno tako tudi trta ni oškodovana, kateri bi sicer mesec avgust prijazniši smel biti po znanem izreku: česar avgust ne skuha, pusti september nepečeno. V umetnih vrteh je pa nepričakovani mráz mnogo škode naredil. Landw. Zeit.

* (Humboldta), slavnega nemškega učenjaka, spomin se je praznoval 14. t. m. v Berolinu. Vdeleževanje naroda pa ni nikakor doseglo število in veličastva Husove slavnosti v Čeahah. Druge posebnosti nemški časopisi ne vedó povedati, kakor da je prestolni kraljevič pruski poslal telegram, ter da so med gosti bili tudi poslanci zemljepisnih društev iz Dunaja in Lejpciga.

Listnica vredništva:

Gp. F. V. v Z. B. Pri nas nismo naznanjali, če ni javno, ni treba; vendar v zdanjih vaših okoličinah je najbolje da naznanite. G. M. V. Lepa hvala; pride kmalu na vrsto. G. —p v Z. Kmalu pismeno. — Prosimo, da se vse razpošiljave in sploh materialni strani tičóse se stvari adresirajo naravnost na administracijo, ne na vredništvo.

Dunajska borza od 15. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih 59 fl. 70 kr.	Kreditne akcije 253 fl. 50 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. —fl.—	London 122 fl. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 68 fl. 65 kr.	Srebro 120 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 94 fl. 50 kr.	Cekini 5 fl. 90 kr.
Akcije narod. banke 723 fl. — kr.	